

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 01.12.1964, sp. zn. 7 Tz 77/64, ECLI:CZ:NS:1964:7.TZ.77.1964.1

Číslo: 10/1965

Právní věta: Obecné nebezpečí podle § 180 tr. zák. (§ 179, § 95 tr. zák.) nastane tehdy, vznikne-li situace, která svou povahou, rozsahem a intenzitou ohrožení se rovná nebezpečí požáru, povodní, výbuchu apod., tedy hrozí-li lidem bezprostřední nebezpečí smrti, těžké újmy na zdraví, nebo škody velkého rozsahu na cizím majetku (viz též rozhodnutí uveřejněné v sešitu č. 5 - 6/64 pod. č. 23).
Nejde tedy o obecné nebezpečí, jestliže určité zařízení v provozu podniku, v tomto případě nájezdová rampa k drtiči strusky, není sice náležitě udržováno z hlediska bezpečnosti práce, je však jinak provozuschopné a jeho stav nevytváří pro řidiče aut při zachování nutné opatrnosti, vyplývající již z povahy provozu, bezprostředně hrozící nebezpečí, jak to předpokládají shora cit. zákonná ustanovení.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 01.12.1964

Spisová značka: 7 Tz 77/64

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Obecné ohrožení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 95

§ 179

§ 180

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 10/1965 sb. rozh.

Obecné nebezpečí podle § 180 tr. zák. (§ 179, § 95 tr. zák.) nastane tehdy, vznikne-li situace, která svou povahou, rozsahem a intenzitou ohrožení se rovná nebezpečí požáru, povodní, výbuchu apod., tedy hrozí-li lidem bezprostřední nebezpečí smrti, těžké újmy na zdraví, nebo škody velkého rozsahu na cizím majetku (viz též rozhodnutí uveřejněné v sešitu č. 5 - 6/64 pod. č. 23).

Nejde tedy o obecné nebezpečí, jestliže určité zařízení v provozu podniku, v tomto případě nájezdová rampa k drtiči strusky, není sice náležitě udržováno z hlediska bezpečnosti práce, je však jinak provozuschopné a jeho stav nevytváří pro řidiče aut při zachování nutné opatrnosti, vyplývající již z povahy provozu, bezprostředně hrozící nebezpečí, jak to předpokládají shora cit. zákonná

ustanovení.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. prosince 1964 – [7 Tz 77/64.](#))

Rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 29. března 1963 sp. zn. 5 T 172/62 byli obvinění D. a Z. uznáni vinnými trestným činem obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák. a byli odsouzeni podle § 180 odst. 1 tr. zák., § 43 odst. 1, § 44 odst. 1 a 3 tr. zák. k trestu nápravného opatření.

Ke stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud tento rozsudek zrušil a podle § 226 písm. b) tr. ř. oba obvinění obžaloby zprostil.

Z odůvodnění:

Trestného činu dopustili se obvinění podle rozsudku tím, že v době od roku 1960 do 18. 8. 1962 na struskárně národního podniku Pozemní stavby Ostrava v Třinci jako odpovědní pracovníci neplnili řádně své povinnosti vyplývající z čl. 7 a 19 směrnic ministerstva výstavby ze dne 20. 1. 1962, jakož i z organizačního řádu národního podniku Pozemní stavby Ostrava, pokud jde o zajištění bezpečného provozu na nájezdové rampě k drtiči kusové strusky ve smyslu pokynů ministerstva stavebnictví ze dne 9. 7. 1957 č. j. T 2/4 SZ 1922/57-72/4 Ša a trpěli, aby tato rampa byla zcela v dezolátním stavu, a tak svou nedbalostí vystavovali v nebezpečí života a zdraví řidičů, provádějících dopravu po rampě a majetek v socialistickém vlastnictví v nebezpečí poškození a zničení. Tím podle rozsudku z nedbalosti „zvyšovali obecné nebezpečí a ztěžovali jeho odvrácení nebo zmírnění.“

Proti uvedenému rozsudku okresního soudu podal předseda Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněných, v níž dovozuje porušení zákona v ustanovení § 180 odst. 1 tr. zák. s tím, že ve zjištěném jednání obviněných není skutková podstata uvedeného trestného činu dána.

Nejvyšší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. a shledal, že byl porušen zákon.

Okresní soud, opíraje se o znalecký posudek uvádí ve svých skutkových zjištěních, že nájezdová rampa, po níž nákladní auta dovážela strusku k drtiči, neodpovídala všem bezpečnostním předpisům, byla dlouhá 30 m, u drtiče vysoká 3,20 m, ale široká pouze 4 m, její pravý bok nebyl zpevněn a zajištěn proti sesunutí a pokud okraj náspu byl zajištěn bedněním, nebyly podpěrné sloupky nijak zajištěny proti bočnímu tlaku, stojky a prkna byly zcela prohnílé, stejně jako dřevěné zábradlí na okraji rampy. Rozsudek dovozuje, že v důsledku tohoto dezolátního stavu rampy, na níž byla velmi silná frekvence, došlo v průběhu let 1960 – 1962 ke třem haváriím, při čemž poslední havárie měla za následek smrt řidiče. Za tento velmi špatný stav rampy činí rozsudek zodpovědným oba obvinění.

I když rozsudek se dále již blíže nezabývá, o jaké tři havárie aut v letech 1960 – 1962 šlo, lze dovodit s výsledku řízení, že soud má na mysli havárie auta dne 18. 8. 1962, při níž došlo ke smrtelnému zranění řidiče, dále havárii auta, k níž došlo v roce 1960 s nepatrnými následky a konečně ještě jednu dřívější, blíže neprošetřenou havárii, zřejmě bez následku, o níž hovořili svědci. Z rozsudečného výroku o vině obviněných stejně jako z právních závěrů rozsudku však plyne, že soud neshledává vinu obžalovaných na těchto haváriích, jmenovitě na havárii auta, k níž došlo dne 18. 8. 1962 a která měla za následek smrt, neboť pak by musel v jednání obviněných spatřovat kvalifikovaný trestný čin obecného ohrožení podle odst. 2 písm. a) § 180 tr. zák. Rozsudek však ve svých stručných úvahách poukazuje pouze na to, že obvinění se nepostarali o včasné odstranění hrubých závad na rampě, čímž ohrožovali život nebo zdraví řidičů, případně mohla být způsobena značná škoda na majetku v socialistickém vlastnictví, aniž dovodil, kdo způsobil obecné nebezpečí, které podle rozsudečného výroku oba obvinění zvyšovali resp. ztěžovali jeho odvrácení nebo

zmírnění. Uznává pak oba obviněné vinnými trestným činem obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák.

Okresní soud však pochybil, když jednání obviněných podřadil pod ustanovení § 180 odst. 1 tr. zák.

Trestného činu podle § 180 tr. zák. dopustí se ten pachatel, který z nedbalosti způsobí nebo zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění.

Obecné nebezpečí nastává tehdy, jestliže hrozí lidem bezprostředně a konkrétně nebezpečí smrti anebo těžké újmy a zdraví anebo škoda velkého rozsahu cizímu majetku, vyvolané jednáním, které je uvedeno v ustanovení § 179 odst. 1 tr. zák. nebo jednáním svým rozsahem a účinky tomuto jednání podobným.

O vzniku takového obecného nebezpečí lze hovořit pouze tehdy, když nastane taková situace, která svou povahou, rozsahem a intenzitou ohrožení se rovná nebezpečí požáru, povodně, výbuchu a podobně.

V daném případě nelze však hovořit o obecném nebezpečí, neboť šlo o situaci, která pro svou vlastní provozní povahu vyžadovala a nadále vyžaduje určitou opatrnost osob, u nichž by mohlo nastat jejich konkrétní ohrožení resp. nakládajících s majetkem, na němž by mohla vzniknout škoda velkého rozsahu. Samotný rozsudek zjišťuje, a to v souladu s výsledky důkazního řízení, že na nájezdové rampě k drtiči strusky byla po dobu více let velmi silná frekvence, při které řidiči nákladních aut na rampu vyjížděli, aniž byli stavem rampy samotné ohrožováni tak, jak to vyžaduje povaha zákonného znaku obecného nebezpečí. I když tedy ze znaleckého posudku i výpovědi okresního inspektora bezpečnosti práce je zřejmo, že stav nájezdové rampy nebyl dobrý a zcela bezpečný, a to zejména pokud jde o zpevnění okrajů rampy, přece jen se zřetelem ke zmíněné frekvenci aut, která svoji jízdu bezpečně absolvovala, nebyl takový, aby vytvářel pro řidiče při zachování nutné bezpečnosti vyplývající již z povahy provozu motorového vozidla, stav bezprostředně hrozícího nebezpečí, jak to vyžaduje skutková podstata § 180 tr. zák.

Pokud by bezprostřednost ohrožení měla za být dovozována ze zmíněných tří havárií, pak příčina prvního případu, k němuž mělo dojít v dřívějších letech, nebyla vůbec objasněna, v druhém případě došlo podle výpovědí svědků ke sjetí vozidla k samé boční straně rampy, která se probořila, ujela a řidič s autem se převrátil. V tomto případě podle výpovědi obou svědků obviněný D. zajistil ihned nápravu násypem strusky, takže podle svědka B. byla již rampa bezpečná. Od té doby vskutku také po dobu dvou roků nedošlo na nájezdové rampě přes velmi silnou frekvenci vozidel k žádné nehodě až teprve dne 18. 8. 1962, kdy došlo k havárii vozidla a smrtelnému zranění řidiče. Toto smrtelné zranění však nekladla za vinu obžalovaným ani obžaloba, neboť příčinou zranění byla nezodpovědná jízda zcela opilého řidiče, v jehož krvi bylo zjištěno 345 mg % alkoholu.

Ze všech těchto okolností nelze dovodit tak nebezpečný stav nájezdové rampy, aby vytvářel bezprostřední obecné nebezpečí ve smyslu ustanovení § 180 tr. zák., takže není dána skutková podstata trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák. ani po stránce objektivní.

Pokud pak bylo by lze vytýkat obviněným odpovědnost za nedostatečné udržování nájezdové rampy z hlediska její provozuschopnosti a zvýšení její bezpečnosti (rozšířením a zpevněním) se zřetelem k zásadám zákona č. 65/61 Sb. o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci – když i podle vyjádření výzkumného ústavu bezpečnosti práce ROH neexistuje žádný předpis pro provedení nájezdových ramp a resortní pokyny ministerstva výstavby z 9. 7. 1957 T 2/4 SZ 1922/57-72/4 Ša, určené pro zemní práce na stavbách, lze aplikovat na podmínky na stabilní rampě – pak by jejich jednání mohlo být posuzováno nejvýše jako provinění podle § 21 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. resp. podle § 40 písm. a) zák. č. 60/1961 Sb.

Takovému posouzení věci však brání ustanovení § 15 odst. 3 zák. č. 38/1961 Sb. resp. § § 24, 41 zák. č. 60/1961 Sb.